

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus II. Argumentum. Mota lite à Patrono contra Regulares super
pertinentia Jurispatronatus Cappellæ existentis in eorum Ecclesia, an
illorum Conservator cognoscere possit hujusmodi causam, sive ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

§. Si quis verò de Immunit. Eccles. in 6., & firmavit Rot. in decis. 744. num. 12. par. 4. tom. 3. recent., & coram Cerr. decis. 353. num. 1., & per tot., & coram Celso dicta. dec. 122. n. 5., & cor. Dunoz. jun. dec. 580. nu. 3. 4. & 7.

Non obstat recursus ad Judicem Laicum, & culpam Benedicti, aliorumque suorum Adhærentium, nequaquam obesse posse aliis hominibus nunc comparantibus.

Quia quidquid sit quoad alias poenas; quo verò ad audientiam denegandam, tunc culpa aliorum eis præjudicium non inferret; quando venirent principaliter, & independenter ab illorum commissione, ut dixit Rot. coram Celso in dicta decis. 122. num. 9. Secus verò quando utuntur eadem commissione, & veniunt adhærendo excommunicatis, Butr. in cap. illa quotidiana num. 16. de elect., & in terminis attentatorum, Lancellot. de attent. par. 2. cap. 12. ampliat. 12. num. 1., & seqq. Quinimo habito recurso ad Judicem Laicum speciali nomine illorum, qui Procuratorem ad hunc effectum constituerunt, & generali nomine aliorum, ut ibi -- *Oltre altri Vocali, che hanno il jus d'eligere* -- Eo ipso, quòd ultra expressos in d. mandato procuræ alii comparent, declarare videntur, eos esse illos in genere nominatos, ideoque contra eos sufficit præsumptio generalis contra omnes interesse habentes, ad effectum repellendi à limine Judicii, & denegandi audientiam, Card. de Luc. de judic. disc. 19. nu. 13. Ad den. ad Buratt. dec. 416. num. 8. Ad den. ad Gregor. decis. 96. num. 7. Rot. cor. Bich. decis. 656. n. 13.

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Mota lite à Patrono contra Regulares super pertinentia Jurispatronatus Cappellæ existentis in eorum Ecclesia, an illorum Conservator cognoscere possit hujusmodi Causam, sive potius cognitio spectet ad Ordinarium?

SUMMARIUM.

- 1 Regulares eligere debent in Conservatorem Personam existentem intrâ Diocesim, aliâ electio est nulla.
- Pars II.

2 Referuntur Doctores agentes de qualitatibus Conservatoris.

3 Conservatores, attentata dispositione juris communis, Sac. Concilii Tridentini, & mente Sac. Congregationis Concilii, cognoscere solum possunt de manifestis injuriis, & violentiis, & non de causis judiciali indagine requirentibus, & n. 4. & 5. Secus si adsit speciale privilegium, & num. 14.

6 Constitutio Gregorii XV. la 9. non revocatur, sed confirmat dispositionem juris communis.

7 Constitutio non censetur juri communi derogare, sed ab illo passivam interpretationem recipere.

8 Verbum -- in Causis -- in Constitutione Gregoriana appositum, intelligitur pro Causis manifesta injuria. Amplia ut num. 9.

10 Cognitio Causæ super pertinentia jurispatronatus respectu Cappellæ existentis in Ecclesia Regularium spectat ad horum Conservatorem, quando hic vigore specialis privilegii habet cognoscere non solum de manifestis injuriis, & violentiis, sed etiam de Causis Civilibus.

11 Ex eo, quod quis sit Patronus Cappellaniæ erectæ in Cappella, non proinde sequitur, quòd sit etiam Patronus ejusdem Cappellæ.

12 Specialia privilegia Conservatorum Regularium non sunt abrogata nec per Concilium Tridentinum, nec per Constitutionem Gregorianam, & num. 13.

13 Conservatores jurisdictionem habent in iis tantum Causis, ubi Regulares non Actores, sed Rei existunt.

15 Conservator præter Notarium non potest assumere proprios Ministros, sed debet uti Officialibus Curie Episcopalis.

CASUS II.

Non contentus quidam Patronus Jurispatronatus Cappellaniæ à suis Antecessoribus fundatæ in Cappella erecta intrâ Ecclesiam Regularium, prætereuntes coepit Juspatronatus etiam respectu ejusdem Cappellæ; Judicium proinde intente super hujusmodi pertinentia Jurispatronatus coram Ordinario; E contra Regulares existentes in possessione libertatis præfatæ Cappellæ convolarunt ad eorum Conservatorem, qui vigore amplif-

plissimi Indulti Pontificii constitutus Judex cum facultate cognitionis omnium Causarum eorum jura tueretur, & de hac pertinentia cognosceret. Quæro an, & ad quem spectet hujusmodi cognitio?

- 1 Regulares habentes privilegia, vel communicationem privilegiorum eligendi Conservatorem, qui defendat eorum jura, bona, & privilegia ab injuriis illis illatis, uti sunt Olivetani, Canonici Regulares Lateranenses, Fratres Minimi, Camaldulenses, Clerici Regulares Sancti Pauli decollati, Societatis JESU, Equites Hierosolymitani; possunt, immo debent eligere in Conservatorem in unaquaque Diocesi, in qua Monasteria, Conventus, seu Doms habent, personam existentem in eadem Diocesi, non verò extra Diocesim commorantem, aliàs electio esset nulla, ut resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in *Agrigentina* 27. *Maji* 1634. *Zib. decis.* 15. pag. 65., & novissimè in *Nullius Altamura Conservatoris, & exemptionis* 3. *Augusti* 1715. in *responsione ad primum, & secundum, & 8. Febr.* 1716.
 - 2 ad primum. Qui autem, & quales debeant esse hujusmodi Conservatores, quæ eorum jurisdictio, hic nostri non est pertractare, sed de his omnibus videri poterunt *Lezzana in Summ. tom. 1. par. 2. cap. 10. Barbof. in Summ. decis. Apostolic. verb. Conservator, & de offic. & potest. Episcopi par. 2. alleg. 106. Passerin. in cap. 1. & ultim. de offic. Judic. delegat. in 6. Roderic. Emanuel quæst. Regul. tom. 1. q. 65. Respondendo igitur ad quæstionem.*
- Videtur dicendum, cognitionem hujus Causæ super pertinentia Jurispatronatus etiam respectu præfatæ Cappellæ existentis intrà Ecclesiam Regularium spectare ad Episcopum, non verò ad Conservatorem, sive perpendatur dispositio juris, sive decretum Sac. Concilii Tridentini, sive inveterata opinio Sac. Congregationis Concilii.
- Et quidem perpensa Juris, & S. Canonum dispositione; Conservator se ingerere non valet in cognitione prædictæ
- 3 Causæ contentiosæ, & judicialem telam exigentis; dum Conservatores de jure communi non aliam habent potestatem, nisi defendendi Regulares sibi commissos à manifestis injuriis, & violentiis, non verò cognoscendi Causas civiles, & con-

tentiosas, ut expressè sancitum fuit ab Innocentio IV. in *cap. 1. de offic. & potest. Judic. delegat. in 6. ibi -- Statuimus, ut Conservatores, quos plerumque concedimus à manifestis injuriis, & violentiis, defendere possint quos eis committimus defendendos: Nec ad alia, quæ judicialem indaginem exigunt, suam possint extendere potestatem; & in cap. final. eod. tit., & docent Donat. in *prax. tom. 1. tract. 17. q. 8. n. 4. & q. 16. num. 2. & 4. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 106. num. 30. Roderic. quæst. Regul. tom. 1. q. 65. num. 13. Gavant. in Manual. Episc. verb. Conservatores nu. 20. & seq. Pellizzar. in Manual. to. 2. tract. 8. cap. 8. sect. 4. num. 114. Cocchier. de jurisd. Ordin. in exempt. par. 1. q. 39. num. 6. Tamburin. de jur. Abbat. to. 3. disp. 17. q. 2. n. 2. & seqq. Pignatell. consult. 165. num. 4. to. 1. consult. 25. num. 6. tom. 2. & consult. 1. n. 6. tom. 3. & consult. 33. per tot. tom. 8. Card. de Luc. in *Miscell. Eccles. disc. 1. num. 67. & de Regul. disc. 52. num. 11. & de jurisdict. disc. 49. nu. 4. Rot. decis. 184. n. 2. par. 11. recent.***

- 4 Inspecta autem dispositione Concilii Tridentini; decernitur ab eo in *cap. 1. sess. 14. de reform.* quòd Conservatores nullum habeant Tribunal ibi -- *Non liceat quoque Conservatoribus Judicibus ullum habere Tribunal --* ex quibus verbis deducitur Conservatores carere omni potestate Tribunalis contentiosi, & consequentes cognoscendi Causas civiles telam judicialem exigentes, ut explicando mentem Sac. Concilii Tridentini advertunt *Card. de Luc. de jurisdict. disc. 4. n. 14. & disc. 49. num. 4. Barbof. de potest. Episc. alleg. 106. num. 43. Pignatell. consult. 33. num. 18. tom. 8.*
- 5 Attenta denique opinione Sac. Congregationis Concilii, hæc in omnibus resolutionibus captis in contingentia Casuum semper fuit, quòd Conservatores non habeant potestatem cognoscendi Causas civiles contentiosas, ut legi potest apud *Pignatell. d. consult. 33. tom. 8. Pascucc. in compend. ad consult. Pignatell. par. 2. tit. de Regul. pag. 510. Gavant. in Manual. Episcop. verb. Conservatores n. 20. & judicavit in Papien. Conservatorum 6. Junii 1682., & in Constantien. 9. Aprilis 1701. ubi Sac. Congregatio ita rescripsit ad Episcopum Constantien. ibi -- *Quod am-**

amplitudo tua saepe dictis remediis juris utatur contra Regulares exemptos Ordinarium Judicem recusantes, Judices enim Conservatores nequeunt cognoscere causas contentiosas, minusque civilia interesset concernentes, juxta disposita per Concil. sess. 14. cap. 5. de reform.

His omnibus adversari non videtur novissima Constitutio Gregorii XV. la. 9. per quam generaliter nulla facta distinctione agatur de manifestis injuriis, & violentiis, vel de causis civilibus judicialem discussionem requirentibus, statuitur, quod ubi Regulares Rei extiterint, sint conveniendi coram eorum Conservatoribus, ubi verò sint Actores coram Ordinario ibi-- Ad hæc statuit Sanctitas Sua, ut coram ipsis Conservatoribus Regulares, ac personæ suprascriptæ conveniri quidem, aut trahi debeant, sed alios convenire, aut trahere non possint, ita ut memorati Conservatores in causis, in quibus Regulares, & alii Actores fuerint nullam prorsus jurisdictionem habeant, sed in iis tantum in quibus Rei extiterint. Unde cum in præsentiarum, ubi Patronus prætendit jus patronatus non solum respectu Cappellanæ, sed etiam respectu Cappellæ existentis in Ecclesia Regularium, isti sint Rei; sequitur, quod sint conveniendi coram eorum Conservatore, non verò coram Ordinario.

6 Quoniam per hanc Constitutionem Gregorius XV. non recessit à dispositione juris communis, sed solum aliquid plus superaddidit circa qualitatem personarum eligendarum in Conservatores, quod in dispositione juris fuit omissum, immo hanc confirmavit, ut firmant Pignatell. consult. 1. num. 5. & seq. tom. 3. & consult. 33. num. 20. & seq. tom. 8. Ventrigl. in prax. par. 1. annot. 27. §. unic. num. 5. Pellizzar. in Manual. tom. 2. tract. 8. cap. 8. sect. 4. num. 114. Baruf. resol. 103. à num. 14. ad 20. Si ergo Constitutio Gregoriana confirmavit dispositionem juris in d. cap. 1. & fin. de offic. deleg. in 6. prohibentis Conservatores apponere manus in Causis contentiosis, & telam judicariam requirentibus, planum remanet, quod hujusmodi Constitutio confirmaverit quoque prohibitionem istam, nè Conservatores sese ingerant in Causis civilibus, & contentiosis, in quibus sunt Rei, ex regula,

Par. II.

quod confirmatio semper intelligitur ad limites actus confirmati. Baruf. resol. 126. num. 6. & seqq. Rot. decis. 573. num. 25. par. 19. tom. 2. rec.

Et propterea obstare non videntur verba illa generalia, & illimitata Constitutionis Gregorianæ, qua definiri videtur Regulares esse conveniendos coram Conservatore si Rei extiterint, quia hujusmodi interpretatio deducta ex generali illo verbo in Causis, procedere nequit, ubi dispositio juris est in contrarium; nam tunc generalitas restringitur ad terminos juris, nè ab illo inducatur recessus, quia regulare est, quod unquam Constitutio in sua verborum generalitate censeatur juri communi derogare, sed ab illo passivam interpretationem recipiat juxta subjectam materiam. Rot. coram Coccin. decis. 1788. num. 79. coram Bichio decis. 295. num. 1. decis. 407. num. 7. & in recent. decis. 428. num. 16. par. 4. tom. 2. & decis. 303. num. 12. par. 19., & in Nulius, seu Montis Cassinen. manutentionis 10. Junii 1712. §. Caterum coram R. P. D. Lancetta. Ac proinde verbum illud Constitutionis -- in Causis -- explicandum, & intelligendum est ad formam dispositionis juris, nempe pro causis manifestæ injuriæ, & in forma extrajudiciali, non autem in figura Judicii, & Tribunalis contentiosis, quod Conservatores assumere, & habere nequeunt, ut explicando tenent Donat. in prax. quest. Regul. tom. 1. tract. 17. q. 16. num. 3. Valasch. consult. 152. num. 8. & seq. ibi -- Quamvis litera Conservatorie habebant illa verba -- in quibuscumque Causis -- non censentur ampliata ad cognoscendum de omnibus causis, sed debent referri ad causam pro manifestis injuriis, & violentiis, nè recedatur à jure communi -- Barbos. de potest. Episc. par. 3. alleg. 106. num. 4. vers. quibus non obstantibus, Pignatell. consult. 33. num. 7. 17. & 25. tom. 8. Baruf. resol. 103. à num. 14. ad 20. & resol. 126. à num. 9. ad 16. ibi -- Licet in dicta Bulla Gregor. sub §. 9. aliquid tangatur respiciens cognitionem judicialem, quatenus Regulares sint Rei, non autem Actores in causa; adhuc sensus verborum ibi appositorum venit potius suppositivè, quàm dispositivè intelligendus, nè dicatur concessa jurisdictio ampliativa cum indirecta derogatione Conciliaris dispositionis, quæ non pateret.

Bbb 2

tere-

teretur, ut similes Conservatores erigant Tribunal formate pro defensione Regularium cum judiciali indagine &c. Privilegia Regularium in ordine ad auctoritatem eorum Conservatorum esse restricta vigore dicta Bulla Gregorii XV. ad tenorem Constitutionis Bonifacii, qua solum comprehendit defensionem à manifestis injuriis &c. idemque etiam declarasse sa. mem. Innocentium X. ex mente Sac. Congregationis Concilii.

9 Eoque magis prædictum verbum -- In causis, ita est intelligendum, quia Constitutio Gregorii emanavit ad coercendam potius, quam ad ampliandam Conservatorum facultatem, & ad restituendam Ordinariis jurisdictionem, quam illis usurpaverant Conservatores sub specie quorundam Privilegiorum, quæ revocavit dicta Constitutio, ut videre est in illius §. 1. ut bene ad rem observant Pignatell. consult. 25. num. 6. tom. 2. Baruf. resol. 103. num. 15. & resol. 126. num. 6. Si ergo dicta Constitutio emanavit favore Ordinariorum, necessariò fieri cogimur, quòd Gregorius intellexerit solum de causis continentibus violentias, & manifestas injurias nequaquam verò de causis contentiosis, in quibus Regulares Rei, sive Actores existant, adire tenentur Ordinarium, alias quippò idem Pontifex ampliasset Conservatorum facultas, quas restringere profitebatur, & favor erga Ordinarios elargitus in eorum odium retorquetur contra regulam Text. in l. quod favore ff. de leg. de qua Rot. decis. 79. nu. 5. coram Peutinger. & in recent. decis. 178. num. 8. par. 5. & dec. 234. num. 19. par. 18. Et ideo ex his, aliisque rationibus invaluit communis opinio Doctorum, qui scripserunt etiam post Constitutionem Gregorii XV. unanimiter tenentium Religiosos etiam reos non posse conveniri coram eorum Conservatoribus, sed coram Ordinario, ut apud Rodric. quest. regul. tom. 1. quest. 65. art. 15. per tot. Barbos. de potest. Episc. alleg. 106. num. 40. Leo in thesaur. for. Eccles. par. 2. cap. 3. nu. 102. Matthæus. in offic. cur. Regul. cap. 11. n. 12. Postell. in dub. regul. verb. Conservatores num. 8. Baruf. resol. 103. n. 19. & resol. 126. à num. 9. ad 16. Pignatell. dicta consult. 33. tom. 8.

10 Hæc omnia, quæ in quadam consimili

causa in Signatura Justitiæ ventilata (in qua ego sub nomine mei Patru scripsi) exadverso scribente afferbantur, suadere videntur cognitionem hujus controversiæ inter Regulares, & Patronum spectare ad Ordinarium, & non ad Conservatorem; sed re maturè perpenfa contrarium venit in hoc casu dicendum; Quoniam Summi Pontifices ex specialibus Indultis elargitis præfatis Regularibus, amplissimam eorum Conservatoribus concesserunt Jurisdictionem non solum pro reparandis injuriis, & violentiis, quæ sive per Laicos, sive per Ecclesiasticos, sive per Episcopos, sive per Archiepiscopos quomolibet inferri valuissent adversus eorum Privilegia; verum etiam pro tuitione omnium, & singulorum bonorum, jurium, reddituum, ac Proventuum, ac defensione eorum possessoris, cum potestate compescendi per censuras quascumque Violatores, Occupatores, sive molestatos, in illis videlicet, quæ judicialem requirunt indaginem summarie, & de plano, sine strepitu, & figura judicii, sola facti veritate inspecta, in aliis verò, prout qualitas eorum exegerit justitiæ complementum, super addita derogatione præmissarum Constitutionum Innocentii IV. & Bonifacii VIII. aliorumque Prædecessorum, per quas valuisset dictis Conservatoribus interdici jurisdictione excommunicandi, suspendendi, vel ad judicium evocandi.

Quibus stantibus Privilegiis favore eorumdem Regularium, cum indubitanter potestas eorum Conservatorum non sit restricta ad tramites præmissorum decretalium super solis injuriis, & violentiis, sed eorum jurisdictione sit ampliata super omnibus causis civilibus, in quibus ipsi Rei existunt, sequitur, quòd iidem Regulares molestati à Patrono in possessione, quam habent libertatis præfatæ Cappellæ, prætendendo nimirum jus patronatus etiam respectu illius; conveniri non possint nisi coram eorum Conservatore; maxime cum hæc prætentio Patroni fundata pure, & præcisè, in Jure patronatus respectu Cappellanæ in dicta Cappella fundata, videatur manifesta violentia, dum ex eo, quòd quis sit Patronus Cappellanæ erectæ in Cappella, non proinde sequitur, quòd sit etiam Patronus ejusdem Cap-

Cappellæ, cùm aliud sit Capella, aliud verò Cappellania in ea existens *Card. de Luc. de jurepat. disc. 12. nu. 6. Rot. in Conchens. Præminentiarum 4. Maji 1705. S. f. nal. coram Eminentissimo Scotto.*

12 Nec similia Privilegia prædictis Regularibus concessa fuerunt revocata, seu abrogata, sive à Sac. Concilio Tridentino *sess. 14. cap. 5. de reform.*, sive per dictam Constitutionem Gregorii XV. Nam in ordine ad Concilium, licet ibi decernatur ut literæ Conservatoriarum nemini suffragentur, quin in causis criminalibus, & mixtis possit eorum Episcopo accusari, & conveniri; nihilominus, quia sub eadem Conciliari sanctione præservantur Privilegia Regularium, ut ibi -- *Regularia loca, eorumque persona in præsentis Canone minime comprehensa, sed exempta omnino sint, & esse intelligantur* -- propterea *Fagnan. in cap. tuarum de privileg. num. 38.* tuetur quòd ex contextu ejusdem sanctionis Conciliaris -- *Regulares, nec ratione delicti in causis criminalibus, nec ratione contractus, nec rei sita in causis civilibus posse coram Episcopo accusari, aut conveniri, sed eorum exemptiones salvas permanere* -- & restatur ita fuisse resolutum à Sac. Congregatione Concilii in una *Mantuanana*, & *num. 39.* concludit, quòd salva remanent Regularium privilegia, quorum præservatio etiam generaliter habetur in *cap. 20. sess. 25. de regul. in fin.* his verbis -- *in cæteris omnibus prælatorum ordinum privilegiis, & facultatibus, quæ ipsorum personas, loca, & jura concernunt, firmas sint, & illata* -- & equidem per allegatam dispositionem Sacri Concilii Tridentini non fuisse abrogatam jurisdictionem per Apostolica Privilegia indultam Conservatoribus defendunt præter *Fagnan. ubi supra Barbof. ad idem concil. num. 3. Emanuel. Roderic. quest. Canon. & Regul. quest. 65. art. 13. S. Nec supradictis Tumburin. de jur. Abbat. tom. 3. quest. 1. disput. 17. num. 8., idem Barbof. summ. Apostolic. dec. 116. n. 21. Rot. coram Ubold. decis. 239. & decis. 285. num. 11. par. 15. rec.*

13 Quòd autem attinet ad Gregorianam Constitutionem, ibi præscribitur certa forma deputandi Conservatores, ut sint in aliqua Dignitate constituti, sive Canonici, sive Judices Synodales, & quoad jurisdictionem statuitur, ut coram Con-

servatoribus Regulares conveniri quidem, aut trahi debeant, sed alios convenire, aut trahere non possint, itaut ipsi Conservatores jurisdictionem habeant in jis tantum causis, ubi Regulares non Actores, sed Rei existunt; Ex qua literali sanctione in comperto habemus, quòd ubi Regulares sunt rei, & pertractatur de defensione eorum Ecclesiæ, sive propriorum bonorum, reddituum, jurium, & proventuum, non fuerint sublata eorum Privilegia. *Lezzan. in Sum. to. 1. par. 1. cap. 3. num. 11. in fin. & par. 2. cap. 10. num. 67. Ventrigl. in prax. for. Eccles. annot. 27. S. unic. nu. 8. Card. de Luc. de Regul. disc. 1. num. 33. & disc. 51. num. 15. Rot. dicta decis. 285. num. 6. par. 15. rec.*

14 Absque eo, quòd in minimo perturbent ea, quæ superius in contrarium adducebantur; Illa enim procedunt attentis puris terminis juris communis, non verò quando concurrat prout in præsentiarum Privilegium speciale Apostolicum, per quòd Conservator constituatur Judex omnium Causarum, sive manifestæ injuriæ, & violentiæ, sive civilium, siquidem in casu, quo adsit hujusmodi speciale Privilegium Regulares etiam in Causis civilibus, quando sunt Rei conveniri debent coram eorum Conservatoribus, & non coram Ordinario, juxta *Gloss. in cap. statum de offic. & potest. Judic. deleg. in 6. ibi -- Et ista vera sunt, nisi in Privilegiis istorum, vel aliorum, quibus dati sunt Conservatores, aliud diceretur, videlicet ut possint cognoscere de injuriis, & aliis causis, etiam si requirerent judicalem indignem* -- *Barbof. de offic. & potest. Episcopi alleg. 106. num. 52. ibi -- Hec omnia à nobis supra relatata procedunt de jure communi attentata dispositione, Textus in dicto cap. 1., & ultim. de offic. deleg. in 6., quæ quidem locum non habebunt, quoties in Bulla Conservatoria, amplior forma à Summo Pontifice fuerit concessa, tunc enim illa inspicienda erit* -- *Card. de Luc. de Regular. disc. 51. num. 16., Lezzan. in Sum. tom. 3. de Regul. Carmelit. pag. mibi 260. S. 107. Rot. coram Ubold. decis. 239. num. 2. ibi -- Tandem id procedit in nudis Conservatoribus, non autem in iis, in quibus retento eodem Conservatorum nomine major à Summo Pontifice potestas attributa est, ut quia Judices à Papa appellantur, vel habeant. facult.*

cultatem in Privilegio expressam cognoscendi de injuriis, & aliis causis, etiam si requirant judicialem indaginem -- & de-
 cis. 283. num. 6. par. 15. rec. ibi -- Hodie
 Regulares in omnibus Causis, in quibus Rei
 existunt, etiam si non agatur de manifestis
 injuriis, possunt, ac debent conveniri coram
 eorum Conservatoribus -- & resolutum fuit
 à Sac. Congregatione Concilii in Papien.
 Conservatorum 6. Junii 1682. ubi propo-
 sito dubio -- An conservatores prædicti
 possint cognoscere causas Regularium judi-
 cialem discussionem requirentes tam ubi Re-
 gulares sunt rei, quam ubi sunt actores --
 responsum fuit negativè, nisi adsit privile-
 15 gium in contrarium -- Qui quidem Con-
 servator licet vigore specialis privilegii
 possit cognoscere de hujusmodi Causis
 judicialem indaginem requirentibus, tam-
 en erigere Tribunal non valet, nec pro-
 prios assumere Ministros præter Nota-
 rium, sed debet uti officialibus Curiae
 Episcopalis, ut definitum fuit ab eadem
 Sac. Congregatione Concilii in Faven-
 tina jurisdictionis 17. Septembris 1667.
 lib. dec. 25. pag. 442. ad quartum Dubium
 Conservatorum 28. Januarii 1669. lib.
 dec. 30. pag. 249.

ARGUMENTUM

Tempus à jure præfinitum quando cur-
 rat, & quando non currat lite penden-
 te super Jurepatronatus, & ejus posses-
 sione.

SUMMARIUM.

- 1 Patronis inter se contententibus super ju-
 repatronatus, & ejus possessione currit
 tempus. Intellige ut ibi.
- 2 Lite pendente inter Episcopum, & Patro-
 num super jurepatronatus non potest
 Episcopus liberè ordinare Ecclesiam elap-
 so quadrimestri, aut semestri, si clarè
 non constet Ecclesiam esse liberam, secus
 si clarè constet de libertate, aut Episcopus
 sit in possessione liberè conferendi Benefi-
 cium, & num. 19. Et quare? Vide ibi.
- 3 Clausula verificato, quòd Juspatrona-
 tus ex fundatione, vel dotatione exi-
 stat -- executionem gratia suspendit us-
 quequo per concludentes probationes fue-
 rit justificata, nec sufficit pro ejus verifi-
 catione, quasi possessio præsentandi, &
 num. 17.

- 4 Patronus incidens in hæresim amittit jus-
 patronatus, & Beneficium acquirit li-
 bertatem. Limita ut num. 5.
- 6 Reservato jurepatronatus favore filiorum,
 & descendentium Fundatoris masculo-
 rum dumtaxat; illi, qui non sunt ita de-
 scendentes reputantur tamquam extra-
 nei, & exclusi.
- 7 Libertas Beneficii ex quibus probetur, &
 num. 8. & 11.
- 9 Concordia inita inter Provisum Apostoli-
 cum, & prætensum Patronum, insciis
 Ordinario, & Promotore Fiscali immu-
 tare non potest præcedentem statum libe-
 rum Beneficii, & num. 12. Amplia ut
 num. 10.
- 13 Lis dicitur pendere donec ejus decisio ha-
 beat à re judicata.
- 14 Literæ Coadjutoria, vel Resignationis cum
 consensu prætensi Patroni effectuate non
 citatis Ordinario, & Promotore Fiscali,
 de libertate Beneficii contententibus, non
 præjudicant eidem libertati, & num. 15.
- 16 Patronus, qui non præsentavit bona fide
 fructus juspatronatus non facit suos.
- 18 Collatio de libero plenè effectuate, licet re-
 mota habetur pro ultima, quando poste-
 riores collationes fuerint detectæ turbi-
 da, & litigiosa.
- 20 Juspatronatus gentilitium in ultimo de
 familia sit hereditarium.

CASUS III.

Quæro in hoc Casu, an, & quando cur-
 rat, & quando non, tempus à jure præ-
 fixum Patronis ad præsentandum,
 lite pendente super jurepatronatus, &
 super ejus possessione?

- 1 Pro cujus resolutione procedendum est
 cum distinctione; Aut lis est inter ipsos
 Patronos, super pertinentia juspatrona-
 tus, & super ejus possessione, & tunc cur-
 rit tempus, adeo ut Episcopus à die vaca-
 tionis beneficii teneret expectare termi-
 num sex mensium si agatur de jurepatro-
 natus Ecclesiastico, aut mixto; quatuor
 verò mensium, si de jurepatronatus laicali
 pertractetur; quo elapso si lis tam super
 proprietate, quam super possessione inter
 Patronos non fuerit finita absque ulla
 culpa Episcopi poterit iste liberè ordina-
 re Ecclesiam, ut docent Abb., & Anan.
 in supradictis Canon. XXII. & XXIV. nu. 3.
 & 2. & in dicto Can. XXIII. num. 3. & 5.

Lam-